

RIKSDAGENS SVAR 143/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om vikariehjälp för renskötare år 2014 och lag om ändring av 114 § i lagen om pension för lantbruksföretagare

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om vikariehjälp för renskötare år 2014 och lag om ändring av 114 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (RP 154/2013 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 18/2013 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om vikariehjälp för renskötare år 2014

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde

En renskötare ersätts inom ramen för ett anslag i statsbudgeten i enlighet med denna lag för kostnaderna för den vikariehjälp som renskötaren själv har ordnat och fått år 2014.

2 §

Renskötare

Denna lag tillämpas på sådana renskötare som ensamma eller tillsammans med en person under 18 år som är släkt med renskötaren i rakt nedstigande led och som varaktigt lever i renskötarens

hushåll äger minst 50 i 5 § i renskötsellagen (848/1990) avsedda inräknade renar. Dessutom krävs det att renskötaren är skyldig att teckna en försäkring enligt 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och att han eller hon antingen har en sådan försäkring i kraft eller har lämnat in ansökan om en sådan försäkring. Äganderätten och antalet renar baserar sig på den renlängd enligt 30 § i renskötsellagen som senast fastställts och är tillgänglig vid den tidpunkt vikariehjälpen utförs. En ändring som gjorts i renlängden efter fastställandet beaktas bara om renbeteslagets styrelse fastställer ändringen före den tidpunkt vid vilken vikariehjälpen utförs.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *renskötselarbete* sådant arbete med renskötsel som ska försäkras enligt lagen om pension för lantbruksföretagare,

2) *familjemedlem* make samt person som inte fyllt 18 år och som varaktigt lever i renskötarens hushåll och är släkt med renskötaren eller dennes make i rätt nedstigande led,

3) *make* äkta make samt person som fortgående lever i gemensamt hushåll med renskötaren under äktenskapsliknande förhållanden.

4 §

Förutsättningar för betalning av ersättning

En renskötare kan få ersättning för kostnader som renskötaren har på grund av att han eller hon skaffar sig en vikarie för att utföra renskötselarbeten. En förutsättning är att behovet av vikariehjälp orsakats av renskötarens arbetsoförmåga till följd av sjukdom eller olycksfall. För att kostnaderna ska ersättas för tiden efter de sex första på varandra följande kalenderdagarna efter det att vikariehjälpen började ges krävs det att arbetsoförmågan visas med ett läkarintyg.

Kostnaderna kan ersättas bara om de orsakats av skötande av sådana vid tidpunkten för vikariehjälpen nödvändiga renskötselarbeten som renskötaren själv skulle ha utfört för egen, en familjemedlems eller renbeteslagets räkning, om renskötaren inte hade varit arbetsoförmögen.

Ersättning för kostnader betalas inte till en renskötare som vid den tidpunkt vikariehjälpen utförs, i enlighet med en lag som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) får full invalidpension som beviljats tills vidare, rehabiliteringsstöd som motsvarar full invalidpension eller arbetslöshetspension.

Ersättning betalas inte heller, om

1) vikarien är en familjemedlem till renskötaren,

2) en familjemedlem till renskötaren hade kunnat utföra det arbete som vikarien utfört,

3) annat offentligt finansieringsstöd har beviljats för arbetet,

4) arbetet hör till renskötarens uppgifter när han eller hon är i anställningsförhållande eller uppdragsförhållande till renbeteslaget,

5) arbetet hänför sig till ett förtroende- eller förvaltningsuppdrag eller annat motsvarande uppdrag som renskötaren fullgör, eller

6) arbetet består av sådan förädling av en renprodukt som inte är nödvändig med tanke på produktens hållbarhet.

5 §

Ersättningens storlek

Maximiantalet timmar som kan ersättas per renskötare för vikariehjälp är 150.

Ersättningen är lika stor som renskötarens kostnader för ordnande av vikariehjälp, dock högst 17 euro per timme.

Såsom kostnader för ordnande av vikariehjälp betraktas

1) lön som betalats till en arbetstagare som är i anställningsförhållande till renskötaren jämte socialskyddsavgifter, och

2) ersättning som betalats för arbete till en serviceproducent som antecknats i förskottsunderbördsregistret.

Det belopp som anges i 2 mom. motsvarar nivån för lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare för år 2010.

6 §

Ansökan om ersättning

Ansökan om ersättning görs hos Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA).

Ersättning ska sökas inom två månader från utgången av den vikariehjälpstid som kostnaderna hänför sig till, dock senast den 31 januari 2015. Även om ansökan inte lämnats in inom föreskriven tid kan ersättning beviljas, om det på grund av dröjsmålet skulle vara oskäligt att vägra sökanden ersättning.

Vikariens utredning över vikariehjälp ska fogas till ansökan. Av ansökan och dess bilagor ska det framgå

- 1) när vikariehjälp har getts,
- 2) vilka uppgifter vikarien har utfört,
- 3) vilka kostnader som ordnandet av vikariehjälp orsakat,
- 4) övriga uppgifter som behövs för att kostnaderna ska kunna ersättas.

7 §

Utlåtanden

En i 19 § i renskötsellagen avsedd renvärd eller, när denne är förhindrad, renvärdens i 2 mom. i den paragrafen avsedda ställföreträdare ska ge LPA ett utlåtande där han eller hon i behövlig omfattning ger en bedömning av om förutsättningarna för ersättning av kostnaderna uppfylls. Utlåtandet ges av renvärderna i det renbeteslag där den renskötare som anlitat vikariehjälp är delägare. Renskötare ska underrätta renvärderna om att vikariehjälp ordnas så snart det framgått att vikariehjälp behövs.

LPA kan begära utlåtande av renbeteslagets styrelse, om ansökan om ersättning för kostnader står i strid med det i 1 mom. avsedda utlåtandet eller om det annars behövs för att ärendet ska kunna utredas.

8 §

Beslutsfattande och betalning av ersättning

Beslut kan meddelas i form av datorutskrift eller annars åtminstone delvis som färdigtryckta handlingar. I sådana fall kan beslutet undertecknas maskinellt. Beslutet delges parten på det sätt som föreskrivs i 59 § i förvaltningslagen (434/2003).

LPA betalar ersättningen till ett av ersättningstagaren angivet konto hos en bank i någon av Europeiska unionens medlemsstater.

9 §

Återbetalning av ersättning som betalats utan grund

Om ersättning har betalats utan grund, är den som fått ersättningen skyldig att återbetala den överbetalda ersättningen till LPA.

LPA kan helt eller delvis avstå från återkrav, om detta anses skäligt och betalningen av den ogrundade ersättningen inte kan anses ha berott på ersättningstagarens eller dennes företrädarens svikliga förfarande. LPA kan avstå från återkrav även om det belopp som ska återkrävas är litet. Beslut om återkrav ska fattas inom fem år räknat från den dag den ogrundade ersättningen betalades.

Om en fordran som fastställts genom ett beslut om återkrav inte har betalats på förfallodagen, får en årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen med tillämpning av den räntesats som föreskrivs i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen får infalla tidigast två veckor efter dagen för beslutet om återkrav.

Fordran som fastställts genom ett beslut om återkrav är jämte dröjsmålsräntor direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av fordran finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

10 §

Sökande av ändring

LPA:s beslut får överklagas genom besvär hos Rovaniemi förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas in till LPA.

LPA ska rätta sitt beslut om den till alla delar godkänner besvären. I övriga fall ska LPA utan dröjsmål och senast inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften, sitt utlåtande och handlingarna i ärendet till Rovaniemi förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen om denna beviljar besvärstillstånd.

11 §

Allmän ledning, styrning och övervakning samt verkställighet

Den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av verksamhet som avses i denna lag ankommer på social- och hälsovårdsministeriet. LPA svarar för verkställigheten av lagen.

12 §

Statens ersättning för kostnaderna för vikariehjälp

LPA:s kostnader för betalning av ersättningar enligt 4 § ersätts med statens medel inom ramen för det anslag som anvisas i statsbudgeten. Ersättningen betalas som förskott i två lika stora poster i januari och juli 2014 så att förskottet står till LPA:s förfogande den första bankdagen månaden i fråga. Social- och hälsovårdsministeriet kan av särskilda skäl betala förskottet med avvikelse från vad som föreskrivs ovan, om LPA:s beredskap att betala i denna lag avsedda ersättningar annars äventyras.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer senast den 25 juni 2015 det slutliga beloppet av statens ersättning. LPA ska för detta ändamål lämna ministeriet en utredning över kostnaderna senast den 20 den månad som föregår fastställandet.

Om de förskott som betalats till LPA överstiger det slutliga beloppet av statens ersättning, ska LPA återbetala det överskjutande beloppet till staten.

13 §

Statens ersättning för förvaltningskostnader

LPA betalas en skälig ersättning av statens medel för de förvaltningskostnader som skötseln av uppgifterna enligt denna lag orsakat LPA.

På framställning av LPA beslutar social- och hälsovårdsministeriet om den i 1 mom. avsedda skäliga ersättningens belopp och betalar ersätt-

ningen till LPA i samband med den ersättning som avses i 31 § i lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare (1231/1996).

14 §

Renskötarens anmälningsskyldighet

En renskötare ska lämna LPA sådana upplysningar om sig själv, sin familj och sitt rensköt-selarbete som kan inverka på erhållandet av ersättning enligt denna lag eller beloppet av den ersättning som ska betalas.

15 §

Sekretess och utlämnande av uppgifter

Utöver vad som i 24 § 1 mom. 20 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs är också sådana handlingar och uppgifter i dem sekretessbelagda som hänför sig till verkställigheten av denna lag och som gäller en renskötarens ekonomiska ställning.

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har LPA rätt att, oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, till Skatteförvaltningen lämna ut uppgifter som LPA förfogar över och som behövs för beskattningen, som har samband med verkställigheten av denna lag och som gäller betalda ersättningar, ersättningstagare och kostnader som ersättningarna grundar sig på.

16 §

Rätt att få uppgifter

På LPA:s begäran är ett renbeteslag, en renvård, en renvårds ställföreträdare, skattemyndigheten, Befolkningsregistercentralen, magistraten, Pensionsskyddscentralen samt pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter skyldiga att oberoende av sekretessbestämmelserna avgiftsfritt lämna ut uppgifter som de förfogar över och som gäller en renskötarens företagsverksamhet och de pensioner som beviljats honom eller hen-

ne samt andra uppgifter som är nödvändiga för att ett ärende som behandlas ska kunna avgöras, för att åtgärder i ärendet ska kunna genomföras och för att uppgifter som lämnats till LPA för verkställigheten av denna lag ska kunna kontrolleras.

17 §

LPA:s rätt att använda uppgifter som erhållits i andra ärenden

LPA har rätt att i enskilda fall vid behandlingen av ett ärende enligt denna lag använda uppgifter som LPA fått för skötseln av sina övriga upp-

drag, om det är uppenbart att dessa uppgifter påverkar en ersättning enligt denna lag, att uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och att LPA också annars separat har rätt till dessa uppgifter. Den som ansöker om ersättning ska på förhand underrättas om att uppgifterna eventuellt kommer att användas.

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 114 § i lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 114 § 1 mom. 9 punkten, sådan den lyder i lag 1266/2009, som följer:

114 §

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har till uppgift att sköta

gare (1231/1996), avbytar-service för pälsdjursuppfödare enligt lagen om avbytar-service för pälsdjursuppfödare (1264/2009) och vikariehjälp för renskötare enligt lagen om vikariehjälp för renskötare år 2014 (/),

9) avbytar-service för lantbruksföretagare enligt lagen om avbytar-service för lantbruksföreta-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 19 november 2013